

Nükleer sevdası felakete dönüşmeden projeler iptal edilsin!

tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz Akkuyu Nükleer Santrali inşaatında reaktörün oturacağı temelde çatlaklar oluştuğu ve bu bölümlerin yeniden yapıldığına ilişkin haberler üzerine 9 Mayıs 2019 tarihinde bir basın açıklaması yaparak TMMOB`nin uyarılarının dikkate alınmamış olmasının yaratabileceği vahim sonuçları hatırlattı.

İnşaatı devam eden Akkuyu Nükleer Santralının temelinde tespit edilen beton çatlaklarına ilişkin haberler, nükleer santrallerin risklerine ilişkin uyarı ve kaygılarımızda ne kadar haklı olduğumuzu bir kez daha göstermiştir.

Santral temel yapısının bazı bölümlerinde oluşan çatlakların projeyi denetlemekle yükümlü olan Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun (TAEK) yetkililerince tespit edildiği basına yansımıştır. Haberde, çatlak oluşan bölümlerin kırılarak yeniden beton dökülmek sureti ile onarıldığı ancak aynı yerlerde yeniden çatlakların oluştuğu ifade edilmektedir. Haberde ayrıca, oluşan yeni çatlakların da aynı yöntemle onarılarak temelin tamamlandığı ve 80 metre yüksekliğindeki üst yapı için hazır hale getirildiği de belirtilmektedir.

Akkuyu Nükleer A.Ş. tarafından 8 Mayıs 2019 tarihinde yapılan ciddiyetten uzak kısa açıklamada zeminde çatlakların oluştuğu dolaylı olarak kabul edilmektedir. Açıklamada, zeminde oluşan çatlak reddedilmeyerek kullanılan betonun ağırlık altında yayılıp sıkışma özelliğine sahip olan özel bir tür olduğu ifade edilmektedir.

Akkuyu Nükleer Santralinin yer seçimi 1970'li yılların başında yapılmıştır. Bu alanın seçildiği günden beri Akkuyu Santralinin seçilen bu alanda yapılmasının jeolojik olarak uygun olmadığı Birliğimiz ve ilgili odalarımız tarafından defalarca dile getirilmiştir. Projeye ilişkin hazırladığımız raporlarda, inşaat alanının Akdeniz fay hatlarına çok yakın olduğunun ve bu alanda bir nükleer santral yapılmasının hiçbir biçimde uygun olmadığının



altı özel olarak çizilmiştir. Ancak bu uyarılar dik-kate alınmamış ve yeni incelemeler yapılmaksızın, yarım asır önce seçilen alanda inşaat çalışmalarına başlanmıştır.

Uluslararası nükleer santral yapım kurallarına göre nükleer santral yapım denetimlerinin yetkin bağımsız kuruluşlar tarafından yapılması gerekirken , ülkemizde bu görev bir devlet kuruluşu olan TAEK tarafından yapılmaktadır. Çok kısa bir süre önce de TAEK personelinin bir kısmı yeni kurulan Nükleer Denetleme Kurulu(NDK) isimli kuruluşa devredilerek Akkuyu Nükleer Santralının yapım işlerini denetleme görevi bu kuruluşa verilmiştir.

Akkuyu NGS , Türkiye ile Rosatom isimli Rus şirketi arasında yapılan bir anlaşmanın Milletlerarası bir anlaşma haline getirilerek yasalaşması sonucu yapılmakta olan bir tesistir. Anlaşmanın bir tarafı Devlettir. Devlet ise anlaşmanın giriş bölümünde ve içerisinde belirtildiği üzere bu nükleer santralin yapılmasını talep eden ve destekleyen taraftır. Yani bağımsız bir kuruluş değil anlaşmanın talep eden tarafıdır. Dolayısıyla Nükleer Santralin bugüne kadarki yapım sürecinin TAEK tarafından yapılması uluslararası kurallara aykırıdır. Bu aykırılığın üstesinden gelebilmek için hükümet tarafından bağımsız(!) bir yapı olarak kurulan Nükleer Denetleme Kurulu, henüz denetim işlerini yerine getirebilecek kadroya sahip değildir. Bu yapıyla, Kurulun bu ne derece bağımsız olabileceği kadar,

bu görevi ne derece yerine getirebileceği de belirsizdir.

Nitekim temel yapısında meydana gelen çatlakların iki kere tekrarlamasına rağmen, kısa sürede üst yapıya uygun hale getirildiğinin belirtilmesi de, çatlaklar konusunda gerekli analiz ve araştırmaların yapıp yapılmadığı sorularını akla getirmektedir.

TMMOB olarak, Akkuyu NGS'nin yapımı için hazırlanan ÇED raporunu ayrıntılı olarak incelemiş ve yanlışlarla dolu ÇED raporunun kabul edilmesini talep etmiştik. Uyarılarımızı dikkate almayan Bakanlık, projeye ÇED Olumlu kararı vermişti. Bakanlığın bu kararına karşı, "saha çalışmalarının yeterli olmadığı" ve "deprem konusunun göz önünde tutulmadığı" gibi temel itiraz noktaları ekseninde açtığımız dava süreci devam etmektedir.

Bugün gelinen noktada TMMOB olarak uyarılarımızın dikkate alınmamış olmasının yaratabileceği vahim sonuçların belirtileri ortaya çıkmaya başlamıştır.

İnşaat daha fazla ilerlemeden Akkuyu Nükleer Santrali için yapılan tüm çalışmalar durdurulmalıdır. Nükleer sevdası felakete dönüşmeden proje derhal iptal edilmelidir.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı